

การศึกษาไทย 'ตกต่ำ' เด็ก หรือผู้ใหญ่ ใครรับผิดชอบ?

การศึกษา

> เสนาธิการ

มี คำถามมากมายเกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งสะท้อนออกมาตั้งแต่อันดับของมหาวิทยาลัยไทยในเวทีโลกที่ตกต่ำลง อัตราการว่างงานของบัณฑิตที่มากขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงคุณภาพด้านการศึกษาที่เปิดเผยและซ่อนตัวอยู่ในหลายๆ เรื่อง ซึ่งแน่นอนว่า เริ่มมีการนำเรื่องนี้มาพูดกันอย่างจริงจังว่าจะทำอะไรให้คุณภาพการศึกษาไทยกระเตื้องขึ้นในยุครัฐบาล คสช.

ล่าสุด **กรุงเทพโพลล์** ได้สำรวจความคิดเห็นเยาวชนในหัวข้อ "อะไรทำให้การศึกษาไทยถดถอย ในความคิดของเยาวชน" พบว่า กิจกรรมที่เยาวชนทำแต่ละวันในช่วงเวลาหลังจากการเรียน คือ ดูหนัง ฟังเพลง ดูทีวี (ร้อยละ 72.2) รองลงมา คือ เล่นอินเทอร์เน็ต เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ (ร้อยละ 63.6) และอ่านหนังสือร้อยละ 47.1 ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนของเด็กสมัยนี้

กรุงเทพโพลล์ ยังถามเยาวชนต่อไปว่า เห็นด้วยหรือไม่ หากจะกล่าวว่า "การศึกษาไทยในปัจจุบันอยู่ในยุค ตกต่ำ ย่ำแย่" เยาวชนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 66.3 เห็นด้วยกับคำกล่าวข้างต้น โดยให้เหตุผลว่าครู/อาจารย์มีประสิทธิภาพน้อยลง ระบบการเรียนการสอนทำให้นักเรียน

ขาดความกระตือรือร้น ติดโลกออนไลน์มากเกินไป ฯลฯ และมีเพียงร้อยละ 7.0 เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วย โดยให้เหตุผลว่า การเรียนการสอนยังดีอยู่ มีมาตรฐาน และไม่ได้รู้สึกแย่ ส่วนที่เหลือร้อยละ 26.7 บอกว่า ไม่แน่ใจ

ในส่วนของการศึกษาที่ทำให้คุณภาพการศึกษาไทยอันดับแย่ลงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน (จากข้อมูลของ World Economic Forum) เยาวชนร้อยละ 70.7 คิดว่าสาเหตุดังกล่าวเกิดจากตัวนักเรียนเองที่มีสมาธิ หรือความตั้งใจเรียนลดลง เช่น ใช้เวลากับโซเชียลมีเดีย และเรื่องอื่นๆ มากกว่าการเรียน รองลงมาร้อยละ 42.5 คิดว่ามาจากปัญหาการเมือง ส่งผลให้นโยบายการศึกษาไม่ต่อเนื่อง และร้อยละ 35.6 คิดว่ามาจากหลักสูตรการเรียนการสอนที่ไม่เข้มข้น

สำหรับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของครูอาจารย์ ที่เยาวชนเคยพบเห็น คือ สอนแบบปล่อยเกรด ไม่เข้มงวด ไม่จริงจัง (คิดเป็นร้อยละ 77.0) รองลงมาคือ สอนอย่างไม่มีความพร้อม ไม่เตรียมการเรียนการสอน (ร้อยละ 64.6) และเน้นสอนพิเศษ/เชิญชวนให้เรียนพิเศษ ไม่เน้นสอนในห้องเรียน (ร้อยละ 56.9)

จากผลการสำรวจ คงพอมองภาพคร่าวๆ ของการศึกษาไทยได้ระดับหนึ่งว่าอยู่ในชั้น "วิกฤติ" มากน้อยเพียงใด?

แม้แต่เด็กๆ เยาวชนเอง ยังยอมรับว่าการศึกษาไทยยุคนี้กำลัง "ร่อแร่" ซึ่งมาจาก

สาเหตุต่างๆ นานาประการ

สาเหตุที่ทำให้การศึกษาไทยเดินถอยหลัง และคุณภาพย่ำแย่ลง ส่วนหนึ่งมาจากระบบการเรียนการสอนที่ขาดประสิทธิภาพ และคุณภาพของครู ที่ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังต่อเนื่อง

หากกระบวนการเรียนการสอน และครูยังขาดประสิทธิภาพ ก็ยากที่การศึกษาไทยจะมีคุณภาพอย่างที่ตั้งใจคาดหวัง

แต่อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ แม้แต่เด็กๆ เยาวชนเอง ก็ดูเหมือนพวกเขาจะเอาใจใส่กับการเรียนน้อยลง จนส่งผลให้คุณภาพของเด็กไทยในภาพรวมย่ำแย่ลงไปเช่นกัน

แม้ว่าจะมีเด็ก "หัวกะทิ" อยู่ส่วนหนึ่ง แต่นั่นเป็นเด็กจำนวนน้อยนิดเมื่อเทียบกับเด็กที่มีอยู่ทั้งหมดในระบบการศึกษา และเด็กส่วนใหญ่ในวัยนี้เอง ที่ทำให้ภาพรวมของคุณภาพการศึกษาไทยถูกดึงต่ำลงมาตลอด

หากระบบการเรียนการสอน หลักสูตร หรือครูมีคุณภาพ แต่เด็ก "ไม่ใส่ใจ" ก็ยากที่จะทำให้เด็กมีคุณภาพได้

ยุคปัจจุบัน ความใส่ใจของเด็กส่วนหนึ่งจะถูกแบ่งไปยังสิ่งต่างๆ รอบตัว ที่บางอย่างเข้ามายุ่งยั่ว จูงใจให้เกิดการเสพติด เช่น igrames, ตู้คาราโอเกะ หรือแม้แต่โทรศัพท์มือถือในมือเด็ก ก็เป็นตัวการสำคัญในการพาดคุณภาพการเรียนที่ดีของเด็กไป

งานอดิเรกของเด็กยุคนี้หมกมุ่นอยู่กับการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กจนส่งผลกระทบต่อ

เรียนไม่มากนักน้อยบางคนเข้าชั้นเสฟติดโซเซียลเน็ตเวิร์ก เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ จนไม่เป็นอันเรียนหนังสือ

เด็กบางคนติดโซเซียลเน็ตเวิร์ก ติดเกมออนไลน์ จนไม่เป็นอันทำอะไร ไม่ทำการบ้าน บางคนเล่นจนติดดินจนตื่นสาย ไปเรียนไม่ทัน ขณะที่บางคนไปเรียนก็ไม่ได้ความรู้มากนัก เพราะร่างกายไม่พร้อม

ขณะที่เด็กบางคนเล่นโซเซียลมีเดียในชั้นเรียน จนเรียนได้ไม่เต็มที่ ซึ่งพฤติกรรมลักษณะนี้ ถือว่า เข้าข่าย "เสฟติด" จนถอนตัวไม่ขึ้น และเมื่อเป็นหนักๆ เข้า ย่อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิตด้านการเรียนอยู่พอสมควร

เมื่อมองไปยังงานอดิเรกของเด็กๆ พบว่า กิจกรรมการอ่านหนังสือ จะได้รับความสนใจมาเป็นลำดับท้ายๆ และเป็นกิจกรรมที่เด็กสมัยใหม่ไม่นิยม และถ้าจะอ่านอะไรสักอย่างก็เลือกที่จะอ่านในโทรศัพท์มากกว่าจะอ่านหนังสืออย่างเป็นเรื่องเป็นราว

เด็กส่วนใหญ่จึงมักจะอ่านแต่หนังสือเรียน และเป็นการอ่านอย่างเลื่องไม่ได้ กล่าวคือจะอ่านเฉพาะช่วงสอบเท่านั้น แต่ถ้าไม่ใช่ช่วงสอบหรือครูอาจารย์ไม่ได้สั่งให้อ่าน ก็จะใช้เวลาไปกับการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ตนเองสนใจมากกว่า

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ทำให้ต้องมองต่อไปว่า จะทำอย่างไร? ให้เด็กหลงใหลการเรียนรู้มากกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งแน่นอนว่า การจะทำแบบนั้นได้ ก็ต้องมีวิธีการในการจูงใจให้เด็กอยากเรียนมากขึ้น

โจทย์คือ ทำอย่างไรให้เด็กเสฟติดการเรียนรู้ เหมือนการเสฟติดกิจกรรมอื่นๆ

การจะทำให้เด็กเสฟติดการเรียนรู้ จะต้องเริ่มจากการปรับกระบวนการเรียนการสอนให้มีความ "น่าเรียน" การสอนแบบเด็กเป็นศูนย์กลาง รวมถึงการเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน จะทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องไม่ "น่าเบื่อ"

นอกจากนี้ต้องทำหลักสูตรการเรียนรู้

การสอนที่ทันสมัย ใกล้เคียงกับการดำรงชีวิตประจำวัน จะทำให้เด็กรู้สึกว่าการเรียนในสิ่งที่เขาไปใช้ได้

ที่สำคัญ คือ ครู อาจารย์ จะต้องมึเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ ครูต้องเป็นคนใจกว้างพร้อมจะรับฟังเด็ก แทนที่จะทำหน้าที่พูดแต่เพียงอย่างเดียว ก็เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้รับฟังแนะนำ และสะท้อนความคิดของเด็ก

หรือพูดอีกอย่างหนึ่ง คือ ครูต้องทำหน้าที่เหมือน "โค้ช" ทางการศึกษาตนเอง

ความตกต่ำของการศึกษาไทย จะโทษผู้ใหญ่หรือเด็ก เป็นเรื่องแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน แต่ที่แน่ๆ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีส่วนสำคัญที่จะก้าววิกฤตด้านการศึกษาให้กลับมามีคุณภาพอีกครั้ง

ถือเป็นภารกิจแห่งชาติ เลย์ทีเดียว ■